

Prof. dr hab. Zbigniew Kamionka
Wydział Instrumentalny
Akademia Muzyczna
w Krakowie

Kraków, 30.04.2016 r.

**RECENZJA PRACY DOKTORSKIEJ MGR MAI MIROCHY-WIŚNIEWSKIEJ
w dziedzinie SZTUKI MUZYCZNEJ,
dyscyplinie artystycznej INSTRUMENTALISTYKA**

Zlecniodawca recenzji:

Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki – Wydział Instrumentalny, pismo z dnia 16.02.2016 r., zlecenie podjęte na podstawie Ustawy z dnia 14.03.2003 roku o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595 ze zm. w Dz. U. Z 2005 r. nr 164 poz. 1365).

Dotyczy:

Uchwały Rady Wydziału Instrumentalnego nr 17/2012-2013 z dnia 26.11.2012 roku w sprawie:

- wszczęcia przewodu doktorskiego w dziedzinie sztuki muzycznej w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka mgr Mai Mirochy i wyznaczenia promotora

oraz

Uchwały Rady Wydziału Instrumentalnego nr 18/2012-2013 z dnia 26.11.2012 roku w sprawie:

- wyznaczenia recenzenta.

W świetle Ustawy z dnia 14.03.2003 roku o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595 ze zmianami Dz. U. nr

164 poz. 1365 z dnia 17.08.2005 tekst jednolity art. 6 ust.1,3) Rada Wydziału posiadała uprawnienia do prowadzenia przewodu doktorskiego na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych, w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka.

Liczba uprawnionych członków Rady w dniu posiedzenia 26.11.2012 w sprawie wszczęcia przewodu doktorskiego mgr Mai Mirochy oraz wyznaczenia promotora w osobie dr hab. Małgorzaty Skotnickiej wynosiła 19 osób. Na posiedzeniu było obecnych 13 uprawnionych do głosowania członków Rady.

Oddano 13 głosów ważnych:

11 za wszczęciem przewodu doktorskiego i wyznaczeniem promotora.

1 głos wstrzymujący

1 głos przeciwny.

Quorum głosujących w chwili podejmowania uchwały zostało zachowane.

W kolejnym głosowaniu w tym samym dniu dotyczącym wyznaczenia mnie na recenzenta w przewodzie doktorskim mgr Mai Mirochy liczba uprawnionych do głosowania członków Rady wynosiła 19 osób.

Na posiedzeniu było obecnych 14 uprawnionych do głosowania członków Rady.

Oddano 14 głosów ważnych:

14 za wyznaczeniem recenzenta. Głosów wstrzymujących się oraz przeciwnych nie było.

Quorum głosujących w chwili podejmowania uchwały zostało zachowane.

Do nadesłanego mi przez przewodniczącą Rady pisma sygnowanego datą 16.02.2016 r. informującego o powierzeniu mi obowiązków recenzenta pracy doktorskiej pani Mai Mirochy - Wiśniewskiej pt.

"Nowe oblicze fletu barokowego w kompozycjach XX i XXI wieku na przykładzie utworów Murraya Barky'ego, Mirandy Driessen, Katarzyny Szwed, Macieja Jabłońskiego, Johna Thowa, Merijna Bisschopsa, Allison Cameron"

została dołączona następująca dokumentacja:

1. Uchwała o wszczęciu przewodu doktorskiego i wyznaczenia promotora w osobie dr hab. Małgorzaty Skotnickiej,
2. Uchwała o wyznaczeniu mej osoby recenzentem pracy doktorskiej kandydata,

3. Lista pracowników Wydziału Instrumentalnego zaliczonych do minimum kadrowego w zakresie uprawnień do nadawania stopni doktora i doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki muzycznej, dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka,
4. Lista obecności członków Rady Wydziału na posiedzeniu w dniu 26.11.2012 r.
5. Protokoły komisji skrutacyjnej z przeprowadzonych głosowań,
6. Wyciąg z protokołu z Rady Wydziału dnia 26.11.2012 r.,
7. Dokumentacja przewodowa mgr Mai Mirochy - Wiśniewskiej.

PODSTAWOWE DANE O KANDYDATCE

Pani mgr Maja Mirocha - Wiśniewska urodziła się 10 października 1978 roku w Krakowie. Studia w Akademii Muzycznej w Krakowie w klasie fletu traverso ad. Małgorzaty Wojciechowskiej rozpoczęła będąc absolwentką Państwowej Szkoły Muzycznej II st. im. Władysława Żeleńskiego w Krakowie w klasie mgr Stanisława Pawlika. Równolegle w latach 2000-2005 studiowała filozofię (3 semestry), psychologię stosowaną (dyplom magisterski w 2005 roku na Uniwersytecie Jagiellońskim) oraz zaocznie muzykoterapię w Akademii Muzycznej w Łodzi (dyplom licencjacki w 2002 roku). W 2008 r. ukończyła trzyletnie studia w Conservatorium van Amsterdam w klasie prof. Martena Roota. Umiejętności instrumentalne rozwijała uczestnicząc w licznych kursach i warsztatach, w kraju i za granicą, pod kierunkiem wybitnych pedagogów, m.in.: Peter Holtslag, Aneer Bijlsma, Marten Root, Judy Tarling, Rachel Brown, Bruce Haynes i in.

Doktorantka za swoje osiągnięcia otrzymała stypendia twórcze: Fundacji im. St. Estreichera, Sapere Auso, Towarzystwa Przyjaciół Krakowa w Chicago, Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Conservatorium van Amsterdam, De Schuurman Schimmel - van Outeren Stichting, Marszałka Województwa Pomorskiego.

Chociaż dorobek artystyczny nie podlega ocenie, należy z uznaniem podkreślić, iż pani Mirocha - Wiśniewska prowadzi bardzo aktywną działalność artystyczną jako flecistka barokowa, współpracując z zespołami kameralnymi i orkiestrami o profilu wykonawstwa historycznego. Do najważniejszych z nich zalicza: De Nederlandse Bachvereniging, Nieuwe Philharmonie Utrecht, Capella Cracoviensis, Sweelinck Baroque Orchestra. Jako muzyk zespołu Silva Rerum arte oraz innych zespołów kameralnych występowała w wielu miastach Polski oraz

w Niemczech, Szwecji, Belgii, Holandii, Francji, Słowenii, Czechach. Istotną częścią działalności artystycznej doktorantki jest animowanie i organizacja licznych projektów koncertowych i festiwali. Znaczącym nurtem jej aktywności muzycznej jest współpraca z kompozytorami, w wyniku której powstaje szereg współczesnych utworów z udziałem fletu barokowego.

Pragnę dodać, że dokumentacja doktorantki zawierająca kserokopie dyplomów i zaświadczeń, rzetelnie opracowany wykaz koncertów, oraz potwierdzające je kopie afiszy lub programy, została sporządzona niezwykle starannie.

OCENA PRACY DOKTORSKIEJ

Praca doktorska mgr pani Mai Mirochy - Wiśniewskiej pt. *"Nowe oblicze fletu barokowego w kompozycjach XX i XXI wieku na przykładzie utworów Murraya Barky'ego, Mirandy Driessen, Katarzyny Szwed, Macieja Jabłońskiego, Johna Thowa, Merijna Bisschopsa, Allison Cameron"* składa się z dzieła artystycznego – nagranej płyty kompaktowej i części opisowej. Na płycie CD utrwalone zostało nagranie:

1. Murray Barsky - *Yueta* na traverso solo,
2. Miranda Driessen - *Tijdglas* na traverso i elektornikę,
3. Katarzyna Szwed - *On the Lyrical* na traverso, shvi i live electronics,
4. Merijn Bisschops - *Antipode III* na traverso i elektronikę,
5. John Thow - *To Invoke the Clouds* na 2 flety traverso,
6. Maciej Jabłoński - *Będę pamiętać* na 3 flety traverso i warstwę elektroniczną,
7. Allison Cameron - *Gibbous Moon* na traverso, skrzypce barokowe, violę da gamba i klawesyn.

Współwykonawcami wyżej wymienionego nagrania są: Elin Olstorpe (traverso), Dominika Staszkiwicz (traverso), Danuta Zawada (skrzypce barokowe), Karolina Koślacz (viola da gamba), Maksym Zajączkiewicz - klawesyn. Reżyserem nagrania dokonanego w Akademii Muzycznej w Gdańsku była Anna Kasprzycka.

Temat pracy doktorskiej dotyczący nowego oblicza fletu barokowego w kompozycjach XX i XXI wieku jest oryginalny i według mojej wiedzy dotychczas nie poruszany w rozprawach naukowych w Polsce. Zainteresowanie fletem traverso,

który swoją największą popularność miał w XVIII wieku, powróciło w połowie XX stulecia wraz z rozwojem wykonawstwa historycznego. Na przełomie XX i XXI wieku, z inspiracji traversistów zaczęły powstawać kompozycje z wykorzystaniem nowych możliwości wydobycia dźwięku, efektów sonorystycznych, bazujące na unikalnej barwie fletu traverso a także możliwości jego preparowania. Jak podaje doktorantka, dotychczas powstało około 30 utworów we wspomnianej konwencji, a z nagranych przez nią siedmiu dzieł, trzy powstały przy udziale pani Mirochy. Wyboru utworów dokonano trafnie pod kątem tematyki pracy doktorskiej. Założone zagadnienie artystyczno - naukowe: nowe oblicze fletu barokowego w kompozycjach XX i XXI wieku, zostało ukazane w reprezentatywnych i zróżnicowanych konfiguracjach instrumentalnych: flet traverso solo, traverso i elektronika, dwa traverso, trzy traverso i warstwa elektroniczna, oraz traverso, skrzypce barokowe, viola da gamba i klawesyn. W każdym z utworów instrumentalności swoją grą znakomicie oddają różnorodny klimat utworów. Doktorantka starannie realizuje zapis tekstu nutowego jak również wykazuje się wyróżniającym opanowaniem instrumentu, pomysłowością, wyobraźnią muzyczno - dźwiękową a także poczuciem czasu. Techniczna strona nagrania jest staranna.

Część opisową pracy doktorskiej stanowią cztery rozdziały poprzedzone wprowadzeniem, uzupełnione zakończeniem, bibliografią, spisem ilustracji, aneksami zawierającymi biogramy twórców nagranych kompozycji oraz wykazem współczesnych kompozycji kameralnych z fletem barokowym. Rozdział I pod tytułem „*Flet traverso - dawna idea instrumentu*” jest wprowadzeniem historycznym od czasów prehistorycznych po wiek XVIII. Doktorantka przedstawia informacje na temat rozwoju konstrukcji instrumentu, strojów, artykulacji, odmian, wirtuozów traverso z różnych zakątków Europy. Autorka zawartą wiedzę opiera na historycznych traktatach uznanych za podstawowe przez współczesnych muzyków.

Kolejny rozdział pt. „*Instrumenty barokowe w kontekście współczesnym*” składa się z kilku podrozdziałów, w których doktorantka opisuje renesans wykonawstwa historycznego od połowy XX wieku po czasy współczesne, argumentując zasadność nie kwestionowanego już dzisiaj powrotu do autentyczności, przytaczając wypowiedzi wybitnych artystów, muzykologów i badaczy specjalizujących się w interpretacji muzyki dawnych epok. Niezwykle cenne jest ujęcie sumaryczne najważniejszych traktatów z XVIII wieku dotyczących

fletu oraz opis zagadnień w nich poruszanych, jak również spis współcześnie powstałych podręczników metodycznych, opartych między innymi na wyżej wymienionych pozycjach i własnych doświadczeniach. Autorka podaje cenne informacje w zakresie współczesnych kopii instrumentów historycznych i rozważa perspektywy rekonstrukcji dawnych instrumentów w kontekście nowych możliwości technologicznych. Następny, III rozdział, poświęcony został tematyce współpracy traversistów i kompozytorów. Ta część pracy doktorskiej jest kompendium wiedzy w zakresie techniki gry na flecie traverso: jego strojów, palcowania, zadęcia, artykulacji, barwy dźwięku. Ważne są ilustracje dotyczące chwytów i alternatywnych kryć oraz tabele tryli, jak również opis rodzajów wykorzystywanych artykulacji i wibracji. Doktorantka wykazuje się dogłębną wiedzą na temat instrumentu opartą na szerokiej literaturze historycznej i współczesnej.

Rozdział IV zatytułowany "*Flet barokowy w wybranych kompozycjach współczesnych*" jest centrum tematycznym dysertacji, w którym doktorantka opisuje awangardowe możliwości wykorzystania traverso w kontekście współczesnych technik kompozytorskich. Autorka dzieli się głębokimi przemyśleniami w zakresie własnych doświadczeń dotyczących wykonywania nagranych utworów. Doktorantka dokonuje opisu kompozycji, dzieląc się informacjami dotyczącymi możliwości interpretacyjnych, przebiegu czasu utworu, struktury kompozycji, oraz realizacji niekonwencjonalnych oznaczeń tekstowych. Ta część dysertacji obfituje w informacje wykonawcze, umotywowane własnymi doświadczeniami i przemyśleniami.

W Zakończeniu pani Mirocha uzasadnia podjęcie tematyki dysertacji oraz wyraża nadzieję na dalsze zainteresowanie fletem traverso poza kontekstem muzyki barokowej, jak również zainspirowanie wykonawców i kompozytorów do tworzenia utworów na instrument o wielu wciąż nie odkrytych możliwościach wykonawczych.

Bogata bibliografia złożona została z 62 pozycji, w większości obcojęzycznych. Pracę dopełnia starannie sporządzony spis ilustracji jak również dołączone zostały materiały nutowe wszystkich utworów stanowiących dzieło artystyczne, które dają możliwość weryfikacji dokonanego nagrania.

Pragnę podkreślić, że praca napisana jest piękną, bogatą polszczyzną. Ciąg przemyśleń jest logiczny a strona redakcyjna niezwykle staranna.

KONKLUZJA

Praca doktorska pani mgr Mai Mirochy - Wiśniewskiej wzbogaca reprezentowany dorobek dyscypliny artystycznej w dziedzinie sztuk muzycznych, zarówno poprzez opracowanie tematu jak i wnikliwe ujęcie. Doktorantka wykazuje się głęboką wiedzą teoretyczną a także umiejętnościami niezbędnymi do prowadzenia samodzielnej pracy artystycznej, czym w pełni rozwiązała założone zagadnienie artystyczne i w tym świetle uważam, iż spełniła art. 13 ust. 1 Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku.

Pracę doktorską pani mgr Mai Mirochy - Wiśniewskiej przyjmuję bez zastrzeżeń.

prof. dr hab. Zbigniew Kamionka